

İŞ DÜNYASINDAN
19 MAYIS
MESAJLARI

Gençlere güvenin en güçlü ifadesi

İş dünyası temsilcileri, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı mesajlarında gençlerin Türkiye'nin geleceği için önemini vurguladı. Oda ve birlik başkanları, gençlerin bilim, teknoloji ve üretimdeki enerjisiyle ülkenin güçlü hedeflerine ulaşacağına olan inançlarını paylaştı.

■ İş dünyasının önde gelen temsilcileri, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla yayımladıkları mesajlarda gençlerin Türkiye'nin geleceği ve kalkınmasındaki kritik rolüne dikkat çekti. **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu**, güçlü Türkiye hedefine gençlerin enerjisi ve vizyonuyla ulaşacağını belirterek, gençlerin bilim, teknoloji, üretim ve girişimcilik alanlarında önemli başarılarla imza atacağına inandığını ifade etti. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan**, 19 Mayıs'ın özgür, güçlü ve çağdaş Türkiye idealinin başlangıcı olduğunu vurgularken, **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic**, günün Atatürk'ün gençliğe duyduğu güvenin en güçlü ifadesi olduğunu dile getirdi. **Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı**

Ender Yorgancılar, gençlerin enerjisinin Türkiye'nin üretim merkezi olma hedefinde en büyük güç olduğunu belirtirken, **Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran** ise gençlerin azmi ve vizyonuyla ülkenin daha güçlü bir konuma ulaşacağını kaydetti. Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) Genel Başkanı İrfan Hüseyin Yıldız, gençlerin çağdaş, demokratik ve güçlü Türkiye idealini sürdüreceğine olan inancının tam olduğunu vurguladı. Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Koordinatör Başkanı Muhammet Öztürk, 19 Mayıs'ı Türk halkının kullerinden doğma iradesi olarak nitelendirirken, İzmir İş Kadınları Derneği Başkanı Özden Erten ise gençlerin her alanda güçlü bireyler olarak yetişmelerini desteklemenin önemine dikkat çekti. -EKONOMİ SERVİSİ

derin okuma

Süresi olmayan dezenflasyon programı herkesi bezdirdi

Hırsızlık, kredi büyümesine getirilen kısıtlamalarla yüksek faiz oranlarının özellikle KOBİ'lerin "ayağına pranga" olduğunu söyledi. Bu cümle aslında Anadolu'daki işletmenin günlük hayatını özetliyor.

Enflasyonla mücadele programı ilk açıklanmasında toplumun önemli bir kısmı, "belki bu kez olur" diyerek sabretti. İş dünyası, yüksek faize rağmen programı tümden karşılamadı. Vatandaş, hayat pahalılığına rağmen "önümüzdeki aylar daha iyi olacak" cümlesini defalarca dinledi. Ancak bugün gelinen noktada mesele sadece fiyatların yüksekliği değil; insanları bu reçeteye, bu anlatıya ve bu ekonomi yönetimi diline artık inanmamış.

Bu hoşnutsuzluk yalnızca sokakta değil, iş dünyasının açıklamalarında da görülmüyor. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın "Sebebi olmadığımız enflasyonun çok üzerinde kredi faizleriyle büyük ve haksız bir bedel ödüyoruz" sözleri, sanayicinin artık sabır sınırına geldiğini gösteren en açık çözümlerden biri oldu. Bahçivan'ın mesajı basittir: Sanayi üretim tarafında zaten üzerine düşeni yaptı, fakat yüksek faiz ve kredi kısıtlamaları nedeniyle enflasyonla mücadelelenin faturası haksız biçimde üreticiye kesiliyor.

TOBB Başkanı **Rifat Hırsızlık**'ın sözleri de aynı sıkışmayı başka bir yerden anlatıyor. Hırsızlık, kredi büyümesine getirilen kısıtlamalarla yüksek faiz oranlarının özellikle KOBİ'lerin "ayağına pranga" olduğunu söyledi. Bu cümle aslında Anadolu'daki işletmenin günlük hayatını özetliyor. Krediyi ulaşılmayan, ulaşsa maliyetini taşıyamayan, maliyetini fiyata yansıtsa müşterisini kaybeden bir işletme düzeninden bahsediyoruz.

Bankacılık tarafında ise İş Bankası Genel Müdürü **Hakan Aram**'ın çıkışı tartışmaya daha görünür hale getirdi. Aram, ekonomi programına desteğinin sürdüğünü söylese de programa revizyon ihtiyacına dikkat çekti; basına yansıyan ilk

**PAYLAŞMASAK
OLMAZDI**
Emre Alkin
emrealkin1@gmail.com

Son dönemde siyaset cephesinden gelen açıklamalar ve kulis bilgileri, rahatsızlığın artık iktidar çevrelerine de yayıldığını gösteriyor. Bazı kurumlar ekonomi programının revize edilmesini gerektiğini belirterek "Enflasyonla mücadele, ekonomiyi rayına oturtmak için tek yöntem olamaz" değerlendirmesinde bulunuyor.

ifadelerinde İran savaş ve petrol fiyatlarındaki yükselişle birlikte mevcut programın fiilen zorlandığını belirttiği aktarıldı. Sonradan sözlerinin bağlamından koparıldığını söyledi, fakat ilk çıkış piyasasının duyduğu rahatsızlığın artık finans sisteminin merkezinden de dile geldiğini gösterdi.

Mesele sadece ekonomik değil, aynı zamanda siyasi
Daha önce bu eleştiriler çoğunlukla iş dünyası, ekonomistler ve vatandaşlar üzerinden okunuyordu. Ancak son dönemde siyaset cephesinden gelen açıklamalar ve kulis bilgileri, rahatsızlığın artık iktidar çevrelerine de yayıldığını gösteriyor. Bazı kurumlar ekonomi programının revize edilmesini gerektiğini belirterek "Enflasyonla mücadele ekonomiyi rayına oturtmak için tek yöntem olamaz" değerlendirmesinde bulunuyor. Ayrıca yerli üretim ve yatırımcı desteklenmeden ekonominin toparlanamayacağı görüşünün parti içinde dile getirildiği aktarıyor.

Bu eleştirilerin parti içindeki tartışmalarla büyüdüğü de görülüyor. Çeşitli kulis haberlerinde, yüksek faiz ve sıkı para politikasının sahada siyaset yapmayı zorlaştırdığı belirtiliyor. Buradaki mesele sadece ekonomik değil, aynı zamanda siyasi. Çünkü yüksek faiz, pahalı kredi, yavaşlayan üretim ve geçim sıkıntısı nihayetinde sandıkta karşılığı olan başlıklar.

Eski milletvekili olan köşe yazarlarının çıkışı da bu açıdan dikkat çekici. Basına yansayan değerlendirmelerde, enflasyon açıklamalarındaki gerekçelerin artık "karak tadı verdiğini" söyleyen ve yüksek enflasyonun faturasını mevcut ekonomi politikalarına bağlayanlar var. Bu tür açıklamalar, uzun süre örtülü kalan rahatsızlığın artık daha açık biçimde konuşulmaya başladığını gösteriyor.

Bazı medya organlarında da benzer bir ton görülüyor. Bir çok mecrada yüksek faiz politikasının hedef alan manşetler, "yüksek faizle üretim olmaz" yaklaşımının öne çık-

ması dikkat çekici. Bu tür yayınlar, ekonomi yönetimine dönük eleştirinin artık her yönden geldiğini gösteriyor.

Vatandaşın iktisadi, sepetteki ürün sayısıyla ölçülür

Vatandaş tarafında ise tepki çok daha doğrudan. Çünkü vatandaş teknik kavramlarla konuşmuyor, market poşetiyle, kira ödemesiyle, kredi kartı ekstresiyeli konuşuyor. "Dezenflasyon başladı" denildiğinde insanlar fiyatların düşmesini beklemiyor belki, ama en azından alım gücünün daha fazla erimesini istiyor. Oysa günlük hayatın içinde görülen tablo başka. Et, süt, kıra, okul masrafı, ulaşım ve enerji giderleri vatandaşın bütçesini kemirmeye devam ediyor. İnsanlar "Biz neden bu kadar pahalı yaşıyoruz?" diye sormaya başlamışsa, orada artık teknik sunumların etkisi azalır. Çünkü vatandaşın iktisadi, sepetteki ürün sayısıyla ölçülür.

Ekonomi yönetimi uzun süre topluma sabır tavsiye etti. "Dezenflasyon başladı", "program çalışıyor", "geçici etkiler var", "önümüzdeki aylar daha iyi olacak" denildi. Fakat vatandaşın hayatında "iyi" olan kalemler sınırlı kaldı. Enflasyon oranı kağıt üzerinde düşse bile hayat pahalılığı düşmedi. Elbette, insanlar oranlara değil, fiyat seviyesine bakıyor. Geçen ay satın aldığını bugün alamıyorsa, "enflasyon düşüyor" cümlesi ona teselli vermiyor.

Burada ekonomi yönetiminin en büyük hatası sadece politika tercihi değil, iletişim dili oldu. Üstten bakan, azarlayan, fedakarlığı hep vatandaşın ve üreticiden bekleyen bir dil, toplumsal desteği tüketti. İnsanlara sabır tavsiye edilirken, aynı ölçüde kamuda tasarruf, vergi adaleti, kayıt dışılıkla mücadele ve yapısal reform kararlığı yeterince hissettirilmedi. Böyle olunca program sadece ekonomik olarak değil, psikolojik olarak da yıprandı.

Bugün oluşan hoşnutsuzluğu hafife almak büyük hata olur. Çünkü güven kaybı

Ekonomi yönetimi uzun süre topluma sabır tavsiye etti. "Dezenflasyon başladı", "program çalışıyor", "geçici etkiler var", "önümüzdeki aylar daha iyi olacak" denildi. Fakat vatandaşın hayatında "iyi" olan kalemler sınırlı kaldı. Enflasyon oranı kağıt üzerinde düşse bile hayat pahalılığı düşmedi.

bir anda ortaya çıkmaz; yavaş yavaş birikir. Önce hedeflere inanılmaz. Sonra açıklamalara inanılmaz. Daha sonra rakamlara bile şüpheyle bakılır. En sonunda insanlar kendi yaşadığını tek ölçü kabul eder. Türkiye'de bugün birçok vatandaş, KOBİ, sanayici ve hatta siyaset çevresindeki bazı isimler tam bu noktaya gelmiş görünüyor.

Bu kadar farklı kesim aynı rahatsızlığı farklı kelimelerle anlatıyorsa, mesele sadece iletişim kazası değil, politika yorgunludur.

Ekonomide güven bir kez kırıldığında geri kazanmak zordur. Hele ki bu güven sadece rakamlarda değil, üstüptada da kaybedilmişse daha da zordur. Bugün Türkiye'nin önündeki mesele yalnızca enflasyonu düşürmek değildir. Asıl mesele insanları yeniden ikna edebilmektir.

Çünkü ekonomi sadece faiz, kur ve bütçe değildir. Ekonomi aynı zamanda inançtır. Bugün o inanç ciddi şekilde zedelenmiştir.

Cumhuriyet gençlerle güçlenecek

İŞ dünyası temsilcileri, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla mesaj yayımladı. **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği**'nden yapılan açıklamada, "Demokratik, laik ve hukukun üstünlüğüne dayalı Cumhuriyetimizin temelleri, gençlerimizin kararlılığıyla güçlenmeye devam edecek. Gençleri-

mizin hayallerini ülkemizin gelecek hedefleriyle buluşturmaya katkı sağlamayı sürdüreceğiz" denildi. **İstanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** ise mesajında, "Bizlere düşen görev, cumhuriyetimizin değerlerine sahip çıkan, üreten, çalışan, bilimin rehberliğinde ülkemizi daha ileriye taşıyan nesiller yetiştirmek" dedi.

